

Nr. 3.
An. V.
1881.

Gherl'a
8 Febr.
20 Jan.

AMICULU FAMILIARU

Apare totu in a doua Dominica. — Pretulu de prenumeratiune pre unu anu e 5 fl., pe unu semestru 2 d. 5) cc., pentru Roman'a si Ticlele latine pre unu anu 13 franci — lei noi, pe unu semestru 7 franci — lei noi.

Renascerea limbei romanesci in vorbire si scriere.

XI. Deteriorari sintactice, si conclusiune.

(Urmare din anii trecuti.)

De usulu pleonastecu alu demonstrativelor vorbiramu mai susu. Aice mai adaugemu, ca demonstrativele cate tote se usita in limba-ne si cu *a* paragogicu, inse numai candu stau in pusetiune absoluta seu candu stau dupa sustantivu neurnmatu de vre unu altu ajectivu; in alte casuri acelu *a* paragogicu e de prisosu. Deci nu: acelu *a* domnu, acelu *a* copila, acelu *a* baiati, acelu *a* muieri, ci: acelu domnu, acelu copila scl.; deincontra: cel *a* fu ingradina, cest *a* in casa, cautu pre acelu *a* scl.

Mai incolo in limb'a rom. si esta-di, dera alesu in vechime, se usita ca obiectu verbale mai vertosu si mai fromosu pronumele personali scurte, in romanesc'a antica puse de regula dupa verbu, adi de regula inaintea verbului. Adi apoi facemu acelu abusu de vorbe, ca dupa pronumele pers. scurte mai punemu si pre cele lungi, atatu de acusativu catu si de dativu, p. e. Domnulu te alese pre tene imperatu, i-a datu lui pane, in cari pronumenele lungi pre tene, lui suntu superflue, ba detragu din eleganti'a frasei, carea e mai scurta si mai indesata fora ele. Pronumele pers. cojunctive s. scurte inca se punu fora nece unu folosu langa unu altu dativu au acusativu; esceptionandu-se casulu, candu unu nume in acusativu se prepune verbului, cace atunce acelu acusativu de obiectu se repetiesce nesmentitu prein pronumele cojunctivu acusativale, p. e. pre omulu acelu *a* nu-lu potu vedé in ochi. Deincontra: na-lu potu vedé in ochi

pre omulu acelu *a*, mentiunosului nu i-se crede, lauda i-se cuvene scolariului diligente scl. pronumele scurte de acusativu si dativu suntu cu totul supervacanee.

Totu pronumele personali scurte se punu in roman'a cu eleganti'a in loculu posesiveloru, ce'a ce era in usu mai generale in romanesc'a antica. Inse posietivulu deoparte reclamandu-si dreptulu de a fi pusu atunce, candu diace pondu desclinitu pre dinsu; de alta parte apare pleonasticu, candu sta in un'a si aceasi frase cu pronumele pers. scurtu ca locutienutoriulu seu, p. e. ti-vedu bucuri'a, elu mi-e amicu; elu a fostu vecinulu mieu (nu alu altui-a); pleonasticu: ti-vedu bucuri'a ta scl.

Destinta atentiune merita posesivulu de pers. 3. seu, care e unu pendente alu reflexivului se. Cu respectu la usulu lui in latin'a clasica era lege, ca suus se referia la subiectulu logicu, care gramatecale potea fi si obiectu alu frasei (homines bestiis ad utilitatem suam utuntur, nu: illorum; hunc cives sui amat hic a civibus suis amatur), era ejus, illius se referia mai multa la obiectu in modu nereflexivu. Acestu organismu intre tote neolatinele singura roman'a lu-pastru, desi adi pecatuescu multi scrietori rom. incontr'a acestei regule, p. e. elu e tata supusiloru sei, nu: lui; Petru spuse copilei, ca a vediu pre parintele seu (a lui Petru), pre parintele ei (alu copilei). Asemenea sta lucrulu si cu pronumele

reflexive, candu reflectarea se face la atare subiecta dein
alta frase, carele remane totu acelasi si in a dooa; ba
chiaru si candu acestu subiectu in a dooa e altulu, re-
fectarea demalteori mai bine se face cu pronumele re-
flesivu sie, si, sene, se, decatu cu relativulu lu, o,
p. e, multi vedu bine, ce stricatiune si-facu
prein beutur'a necumpetata, nu: facu loru;
Domnulu interpretá loru dein Scripture
tote cate se dicea despre senes. despre elu.

(Va urmá.)

DR. GREGORIU SILASI.

SE URLE TEMPESTATEA.

Sermani si tristi cá dorulu ne-nprasciemu prin lume
Si cup'a fericirei abia ce o am prinsu
Si-am dusu-o pân' la budie, luntriti'a nóstra 'n spume
Dispare, desf tiermulu vre-odata n'au atinsu;
O dulce copilitia!
Da-mi rumen'a-ti guritia,
Si lasa-me se moriu
Pe sinu-ti ardiatoriu!

Viéti'a e cá norulu ce sbóra printre sfere
Si unu momentu straluce si muge-nfricosiatu
Cátu lumea se-ngrodiesce, apoi de-odata piere;
Adi esci vediutu si teneru, cá mâne esci uitatu.
O dulce copilitia!
Da-mi rumen'a-ti guritia,
Si lasa-me se moriu
La sinu-ti ardiatoriu!

Cându sórtea-ti rapi totulu, chiar' dulcea mângaiere,
Se nu se deie óre sperantia pre pámentu?
Esista chiar' si-atuncia o tainica placere,
Mai dulce cá nectarulu Olimpului celu santu.
O dulce copilitia!
Da-mi rumen'a-ti guritia!
Si lasa-me se moriu
La sinu-ti ardiatoriu!

Se urle tempestatea cá-n noptile de véra
Ori cá in mediulu iernei, nu-mi pasa chiar' de locu,
La sinulu teu continu e dulce primavéra,
Si budiele-ti me-adapa cu sarutari de focu.
O dulce copilitia!
Da-mi rumen'a-ti guritia,
Si lasa-me se moriu
La sinu-ti iubitoriu!

PRIM'A VIOREA.

Cându am gasitu in valcica vioren'a cea de antaiu,
Am alergatu catra tene, — tu vediendu-me rosii,
Si rosiéti'a pre-a t'a faéia asia dulce mi-a parutu
Incátu fâr' se dicu o vorba in genunchie am cadiutu.

Ti-am intinsu acésta flóre cu o mana tramurânda,
Tu-o prinsesi, — semtii in mâna-mi man'a-ti mica si ardienda
— „Pentru prim'a vioréua eu-ti'dau primul sarutu!“
Esclamási si cu iubire la-a mea anima-ai cadiutu.

V. B. MUNTENESCU.

NEBUNULU DELA SANT'-ANN'A.

— Novela originala. —

(Urmare.)

Montecatino intrá, si-o clipa 'si statura in préjma
acesti doi barbati. Si poetulu erá schimbatu, avea inse
o transfigurare nobila, — pâna ce contele aretá, in ur-
mele frumsetiei de odinióra, zugravirile uritului seu ca-
racteru.

Voti a imbraçisiá pe Tasso, dara se retiênù, fa-
cându-i acestui'a imputari cá 'lu lasáse a asceptá atât'a
desf i e prietenu vechiu.

— Sum bolnavu pre cum scfi — respunse Tasso.
Dar' spune-mi ce te-a facutu cá se me invrednicesci in
cinstea de a te vedé in intunecós'a-mi prinsóre?

— Prinsóre? Ast'a érași e o inchipuire a starei
t'ale bolnave. Ducele si noi toti cuprinsi de ingrigire
'ti vofimu binele. — Esti palidu inca, . . . se vorbesce
la curte ca si acum ai ceasuri de — melancolia.

— Conte! nu sum nebunu, — sciu inca deschilini
onestitatea din ticalosia.

— Asia, asia, nici nu me-am indofitu eu de acést'a
bunulu meu Tasso, am spusu si ducelui, cá voi poetii
sunteti cele mai blânde creaturi pâna cându nu ve va-
tema cev'a la crieri. — Recunósce prietene fora sfiire,
cá „Crusca“ cu aspr'a ei censura asupr'a „Ierusalimu-
lui liberatu“ ti-a strivitu sanetatea.

— Nu! pe ceriu dicu cá nu. Mí de procopsiti cá
cei din „Crusca“ se fia poruncitu cá se se ardia in focu
productulu ostenelei mele, nu erá in stare se me su-
pere. Vrajmasi'a omenésca nu póte se stinga scantéu'a
ce me luminéza, cá-ci acést'a prémarese pe Ddiu crea-
toriuulu ei. O vóce tainica 'mi sioptesce cá am desfatatu
multe anime caste, si am svéntatu multe lacrimi ar-
diende cu acelu cantecu, preste care se frânse bátiulu.

— Vorbesci inspiratu — nu e mirare, cá asié si
scrii. Intielegu aici scrisorile din urma cari le tramise-si
ducelui — dise Montecatino cu unu surisu ironicu.

Tasso se inviuosia. — O de-mi aduci cev'a res-
punsu — te rogu grabesce.

— Nu in scrisu, ci cu gur'a. — Voi'a ducelui e
de-a-ti oprí strinsu ast'feliu de ostenele. Nici lui nici
altor'a din giurulu lui se nu le mai scrii — éta ce-ti
poruncesce. Ai obositu pana acum pre toti principii ve-
cini cu jalbele-ti necuviintióse; inaltimea s'a ducele se
sême fôrte ofensatu!

Vai! cumplita e afuriseni'a omenimeci asupr'a sclav-
ului, ce dorese libertatea!

Si ast'a afurisenia cadiu asupr'a lui Tasso; si asta
sagéta alui Alfonso trecu prin biét'a lui anima!

O inchisóre strimta de diece urme se fagadui poe-
tului la casulu déca ar' mai serie cuiv'a. Si pentru mai
buna veghiare Montecatino erá insarcinatu a-i ceti tóte
scrisorile, si a le tramite numai pe acelea cari nu voru
atiage pe nimenea.

Unu minutu 'si tiênù strinsu Tasso partea din
susu a capului, cá si cum ar' fi vofitu a-si oprí mintea

că se nu fuga. Inimicii lui nu ar' fi potutu se iscodéscă o lovitura mai diavolice decatu acést'a, care i-i rupse ori ce legatura cu lumea din afara. Avusese pâna aci mangierea că Eleonor'a i-i cunósce din scrisorile lui suferintiele si plânge împreuna cu elu. Ar' fi renunsiatu bucurosu dela dorirea libertatiei, numai se i-se fie lasatu, a adorá de departe pe Eleonor'a.

Ursit'a ticalósa 'lu portá acum prin tóte grozaviile s'ale cumplite. — Din colo de elu strigáu nebunii fariosi, cari cuprinsi de-o vecinica nópte, numai sciáu nimica din ce'a ce se intemplá in lume . . . Si Tasso, Tasso celu atátu de maritu odinóira a ajansu a invidiá sórtea acestoru nenorociti mai fericiti decâtu elu. Ce-i mai folosia lui viéti'a? Nu erá mai bine se se scape de ea sdrobindu-si crierii de paratii inchisorei, cá asié se se póta respândi fara picu de piedeca faim'a că Tasso a muritu nebulu?

Cându devinsu de gróz'a chinuriloru s'ale vrú a se repedi spre parétele coltiarosu — unu dulce tonu de mandolina, atinse cu dulce audiulu lui.

Anghiolet'a, blânda si liniscita, atinsé cu degetele-i subtiri córdele mandolinei si scóse din tréns'a nisce vibrari tainice cá vorb'a frandiei, cu care cá printr'unu visu nesciutu impreună si cântulu ei — cântu de-o iubire trista si nebagata in séma.

La inceputu statíse poetulu departe, dupa ace'a se apropiá cá ademenitu.

Elu ascultá cântecele junetiei s'ale, in limba focósa a Vesuvului. Eráu cântece de doru si amoru, de iubire si marire. Le scrisese in ceasuri norocóse, si avú respata de a le audi cântându-le buse iubite. Ah! in re'impromptarea unui visu scurtu peri temniti'a si pare ca in midiloculu unei multime caduata in genunchi, unu angeru de femeia puneá o cununa pre capulu lui. A fostu unu visu — in acarui umbra i se topí amaratiunea si desnadeşdea; lacrima-i pornira, lacrima de care elu nu sciá cá curgu preste brasdele obraziloru sei.

Candu incetá Anghiolet'a, elu erá mai liniscitu. Cântulu ei insufláse, cá har'fa lui Davidu, pace in sufletu lui ranitu.

III.

O veste de bucuria cutrierá hotarele tieiei, — duces'a Lucreti'a venise dupa siepte ani se arete pre miculu ei fiiu, care avea se fia moszenitoriulu ducatoru: Mantu'a si Ferrar'a. In entusiasmulu de intimpinare strabatú si faim'a, cá unu mire mare si puternicu venia pentru Eleonor'a.

Turnire preste turnire si alte multime de serbari stralucite se intreceau a dovedi iubirea poporului catra cas'a domnitoria.

O nóua radia se redicá asupr'a Ferrarei, — stéu'a cea mai mandra a ei, princes'a Eleonor'a, decorá serbarile — parasindu singuratatea de mai 'nainte.

Óspeti mari si vediuti se aretara, — cavalerii lumiei veniau a se întrece in mânuirea lancei si a se face

demni ast'feltu de unu velu sèu cordea in colórea ei predilecta, apoi a se prosterne cu adorare la petiórele ei.

Numai erá mic'a princesa — copil'a sfiita si visatóre de odinóira, ci femeia a care'fa frunte aretá nobletia cugetarei. Unde se aretá figur'a ei in costumulu de catifea, cu tali'a deschisa pe cari mfi de petri scipiau intrecându-se cu ochii ei negrii — pretutindeni se audiá unu marmuru de admirare.

Ducele Alfonso i-i iertá cerbicós'a retragere din trecutu — pentra sperantiele ce-i desceptara triumfele de acum.

Inca nu avuserá ocaziune principesele surori a fi numai ele impreuna, fără martori, inca nu se alipira peptu la peptu pentru de a-si descoperi un'a alteia norocirea seu suspinele vietiei.

La Joan Retiro 'si descoperi Eleonor'a dorerea: acolo spuse Lucretiei tain'a sufletului ei teneru, si acolo rosti namele poetului, pe care siepte ani nu-lu rostise.

Duces'a inca erá mahnita pentru Alfonso, care alt'cum intieptu, fusé sedasu orbesce de o ceta, a carei virtute erá fariseismulu, ér' vrednicia ignorantia. Sciuse cá spiritulu tulbaratu alui Tasso, 'lu facúse pre acest'a se se rescóle asupr'a ducelui. — Inse nu potea se fia din o sila?

— Montecatino! Montecatino — murmurá ea, si ceasulu teu de umilire va se bata!

Numai elu hrania vapai'a urei — elu, pentru cá iubfa pre Eleonor'a, cum iubescu sufletele de rendu Strabatusé intrega Itali'a dorinti'a de eliberarea lui Tasso; aerulu s'a misicatu, dar' tari'a de feru a lui Alfonso nu.

Agerimea Lucretiei cuprinsé impregurările, si cu o vointia nobila gândi a pune in cumpea'a bucuriei generale — sórtea lui Tasso.

Inse inainte de-a porni la scapare, socotísé la o intvedere muta cu poetulu. In ascunsu fără de a prinde cineva de veste — travestite in pescaritie, duces'a Lucreti'a si Eleonor'a, intrara in curtea dela Sant'-Ann'a.

Betranulu castelanu gácise cá aceste femei eráu mai multu de ce infaşiau. O idea pripita despre ele i vení, inse elu tacú aretându-le ambitulu ce erá giuru pre lângă odaile smintitiloru, si de unde la ori ce tempu potea privi in cell'a fiesce-carui'a.

— Numai pe Tasso vréu se-lu vedu — disse Eleonor'a resuffându.

Ele intrara si unu sgomotu surdu le intimpiná.

Oh! Domnedieuulu meu! — siopti princes'a, asia s'a schimbatu visulu mariei?!.. Tasso la unu locu cu nisce nebuni infuriati?!

Castelanulu le caláuzá pe o scara in zidu, prin nisce usi mari ferecate, pana ce dadurá de unu aeru recorosu si-o linisce adéna.

Pâna aci paruse Eleonorei o vecinicte. Ajunsa inse susu, instinctivu mersé catra balustrada, si acolo picá pe genunchi. — Sdrobita de totu, numai o întrebare i

plutia pe buze, erá óre intru-adeveru Tasso acel'a pe care 'lu vedea ea, — jacea elu intr'unu somnu adêncu séu erá mortu?

Castelanulu i spusè cã odichnesce dupa lucru. — Lucrulu este ce-lu face a uitã asprimea sortiei, cã-ci intre toti tovarasii elu erá mai nenorocitu — omu cu min-te tienutu direptu nebunu

— Castelane — grãii duces'a — Urbino, aibi gri-gia de elu cã de ce ai mai prețosu in viétia. Domne-dieu 'ti va resplati, cã-ci eu sum pré puçinu...

— Signora! — respunse betranulu cu respectu, — o facu fãrà resplata; 'lu iubescu si eu si nepót'a mea. Anghiolet'a erá cruda cându adusra pe Tasso aici, dar' aniu'a ei nevinovata s'a alipitu de elu, cã ieder'a de arbore. — Inse éta elu se misca... ia condeiulu...

Eleonor'a se aplecã preste balustrada, — mânilé si 'le impreunase cã in rogatiune, éra cu ochii tiêntiti ja elu voiã numai odata se-lu védia... o singura data.

Atunci poetulu 'si intiuse mân'a cã dupa o fiintia a visului. Imbraçisiandu prin aerulu golu mân'a i-i ca-diù la peptu, si elu 'si redicã privirea, cu-unu oftatu alu desamagirei.

Unu strigatu resunã — unu strigatu ce scóte prin-soneriulu candu o radia de sóre a strabatutu in inchi-sórea sa subpamenténa.

Dar' cum venisè, asia si perise visiunea. Din chi-lli'a vecina sari Anghiolet'a inspaimentata si-lu intrebã : — Ce ai?

— Ce am? — Ah! ea a fostu — ea iis'a-si. — Anghioleta eu nu aiurediu sum inca la fire — dar' ea a fostu, Eleonor'a mea!

— Nu te amagi signor, a fostu unchiulu...

— Am chinuitu, ochiulu mi s'a impaingnitu, — mintea 'mi dà la vremuri din cale, — inse ast'a n'a fostu inchipuire, ci ea Eleonor'a.

— Si déca ar' fi fostu ea?... intrebã castelanulu intrându.

— De ce a venitu acum, si nu mai de multu? Oh! de-asiu fi vediut'o numai odata, asiu fi insanetosiatu. Asia inse sum cã o umbra afurisita, fãrà ea nu potu nici trafi nici mori. Credeti-me voi martori ai miseriei mele, — Eleonor'a mi-a datu adioulu din urma. Inimicii 'mi pregatescu mórtea — nu me insielu chiar' cã ne-bunu inca nu sum destulu de nenorocitu in faci'a loru...

[Va urmã.] EMILIA LUNGU.

DEDICARE

Domnișórei A...

Copilitia 'n calea viétii
Dee Domnulu se 'ntãlnesci
Pe cararea tineretii
Visulu gingasiu ce iubesci!
Mircești, Martie 1876.

Sufletele fãrà scire
Mergu pe tainice cărãri
In poean'a do iubire,
Rãiu frumosu de încãntari.
VASILIE ALECSANDRI.

BOTANIC'A POPORALA ROMANA.

Pelinulu.

Pelinulu e o planta pe care o intrebuintiéza Ro-mãncele si indeosebi descãntatórele la diferite descãntece inse mai cu séma candu descãnta de *Celu-peritu*, apoi in contr'a *friguriloru*, a *vatematurci* si a altoru bóle din launtru, si in urma cã unu mijlocu aparatoriu in contr'a mancarimei *pureciloru*, in contr'a apropierei *Ventóseloru*, a *Frumóseloru* séu *Frumosieleloru*, a *Haleloru* si altoru fiintie rele.

In sírele urmatóre noi vomu aretã totu ce amu au-ditu si scimu cã credu si facu Romãncele cu acést'a planta.

Am dísu mai susu cã descãntatórele intrebuintiéza *Pelinulu* in descãntecele de *Celu-peritu*. Mai inainte inse de-a aretã cum 'lu intrebuintiéza ele in acestu descãntecu se vedemu ce feliu de bóla e *Celu-peritu*?

Celu-peritu numesce poporul romãnu din Bucovin'a unu feliu de scrofule tainice invecchite, cari in locu se se arete la grumazi si aice se incépa a cóce si a sparge, dupa cum se aréta in regula scrofulele, ele se ivescu mai antãiu si antãiu la nasu. Si fiindu cã *Celu-peritu*, cum incepe a se ivi si a se desvoltã, dea-un'a si nasulu incepe a se boboti, a se catielfi si a putredi, de-ace'a multor'a, cari capeta acést'a bóla, le pica na-sulu si remanu apoi pentru totu-de-a-un'a sluti si di-formati, déca nu cauta de timpuriu mijlócele trebuintióse spre vindecarea ei, si déca nu se crutia, adeca déca mananca bucate pre cari *Celu-peritu* nu le suferenici decumu, buna óra: lapte acru de oi, branza iute, sorbituri piperate séu prea sarate, pepeni (crastaveti) murati, curechiu muratu si altele.

Inse nu e bóla, nu e buba, nu e slabie pentru care descãntatórele se n'aiba câte unulu séu mai multe descãntece si diferite erburi; nu este bolaavu pre care dupa credinti'a loru, se nu-lu póta vindeca si scapa de reutatea ce-i casiunéza dureri crancene si suferintie amare.

Deci precum pentru fie-care alta bóla, asia si pen-tru *Celu-peritu* esista unu descãntecu anumitu.

Descãntatóreá, o Romãnea din Ciudeiu, care mi-a dictatu unu asemene descãntecu, descanta de *Celu-peritu* totu-de-a-un'a intr'o dí de secu c'o ramurè de *Pelinu*, numitu altmintrelea si *Pelinu bunu* séu *Pelinu albu* (lat. Absinthium vulgare, Artemisia Absinthium L. germ. Wermuth) desdeminétia pâna nu resare sórele de nóue ori dupa olalta, palindu la fie-care descãntare cu ra-muric'a cea de *Pelinu* preste *Celu-peritu* si rostindu in taina urmatórele versuri:

Au sinicatu ¹⁾
Si-au manecatu ²⁾
Nóuedieci si nóue de ursi,
Nóuedieci si nóue de lupi,

¹⁾ A sinicã, dupa cum mi-a spusu descãntatóreá, insemnéza atãt'a câtu a sili desdeminétia. S'a sinicatu, s'a silitu, s'a grabitu
²⁾ A mánecã, a se sculã desdeminétia, de unde apoi si pro-verbulu: „Cine maneca mai deminétia, mai departe ajunge.“

Nóuedieci si nóue de smei
 Din nóuedieci si nóue de vai,
 Din nóuedieci si nóue de munti,
 Din nóuedieci si nóue de câmpii,
 Cu labelle sgariindu,
 Cu dentii rumpându,
 Cu busele sugându,
 Cu limbele lingându,
 Cu codile maturându.
 Sânta-Mari'a i-a vediutu
 Si i-a cunoscutu,
 Si i'a intrebatu
 Si le-a cuventatu :
 — Unde mergeti voi
 Nóuedieci si nóue de ursi,
 Nóuedieci si nóue de lupi,
 Nóuedieci si nóue de smei ?
 Unde-ati pornitu voi
 Din nóuedieci si nóue de vai,
 Din nóuedieci si nóue de munti,
 Din nóuedieci si nóue de câmpii ?
 Cu labelle sgariindu,
 Cu dentii rumpându,
 Cu busele sugându,
 Cu limbele lingându,
 Cu codile maturându ?
 — Cà noi mergemu
 Si ne ducemu
 La apa
 Nastrapa
 Se sugemu maru
 De alamaru ¹⁾
 — Voi la apa
 Nastrapa
 Nu ve duceti
 Acolo nu mergeti,
 Da mergeti
 De sugeti
 Celu-peritu
 Din capulu lui N.
 Din stupusiulu urechiloru, ²⁾
 Din luminile ochiloru,
 Din smârculu nasului,
 Din faci'a obradiului,
 Din aparatusiulu limbei. ³⁾
 Curundu
 Mai curundu ⁴⁾
 Mergeti
 Ve duceti.
 Cu labelle 'lu sgarieti
 Cu dintii 'lu rupeti,
 Cu busele 'lu sugeti,
 Cu limbile 'lu lingeti
 Cu codile 'lu maturati
 Din N. 'lu alungati.
 N. se remăie curatu,
 Curatu si luminatu
 Cà Domnedien ce l'a datu,

¹⁾ Ce însemnéza cuvintele „apa nastrapa“ si „maru de alamaru“ nici descântătórea n'a sciutu se mi le esplice.

²⁾ Stupusiulu urechiloru însemnéza, dupa spus'a descântătórei „audiulu urechiloru“

³⁾ Sub „aparatusiulu limbei“ se întielege aice „imperatielulu gurei“, adeca ce'a ce se numesce germ. Mundzapfel.

⁴⁾ Curundu, e unu provincialismu si însemnéza : mai curându, mai de graba, mai iute.

Cà maica-s'a ce l'a nascutu
 Din seninu
 Si l'a crescutu
 Aminu !

Déca descânteculu acest'a, dupa cum mi-a spusu descântătórea, se descânta într'o di de fruptu, precum d. e. Marti, Joi, Sambata séu Dumineca, atunci *Celu-peritu se 'nfrupta*, si in locu se se vindece, mai tare cresce si se latiesce.

Cà *Celu-peritu* inse se se vindece mai lesne si mai de graba omulu ce-lu are, dupa spus'a descântătórei se nu manance : pesce, bucate iuti, sarate, piperate si acre mai pe scurtu nici unu feliu de mancare aspra, care revólta sângele, cà-ci cum va mâncá, *Celu-peritu* indata se *catielesce*, adeca se face mai multu si mai mare, si apoi *catielitur'a* acést'a e cu multu mai periculósa si mai greu de vindecatu.

Mancarile pentru atari ómeni trebuie se fia in genere câtu se póte de dulci, nesarate si nici decum piperate.

Atát'a de-o cãm data in privinti'a *Celui-peritu*.

Pelinulu 'lu întrebuintiéza Románcele, dupa cum am dísu, cà leaeu in contr'a *friguriloru*. Iéu adeca câte nóue fire de *Pelinu*, le piséza bine, le punu in holerca, si apoi candu trigurile i scutura beu holerca de acést'a, si se dice cà frigurile indata-i lasa.

Dar' nu numai in contr'a *friguriloru* beu holerca in care se punu frundie de *Pelinu*, e buna si in contr'a altoru bóle din launtru

Dreptu ace'a, candu *Pelinulu*, e verde si mustosu, multi indatinéza a-lu pune in rachiu séu holerca si a be apoi de acést'a candu li reu in launtru, séu candu au vatematura.

Romanii din Romani'a indatinéza a pune *Pelinu* chiar' si in vinu, care se numesce apoi, de catra dènsii „*vinu-pelinu*“ sí care cà si holerca e la gustu amariu.

Mai departe indatinéza Románcele de-a pune vér'a mai multe ramurele de *Pelinu* in ascernutulu patului anume cà se nu le manânce purecii, cà-ci dícu ele, cà purecii nepotendu suferi mirosulu celu greoiu si imbetatoriu alu *Pelinului*, fugu si asia scapa de mancarimea loru.

Pelinulu asia-dara, dupa cum am vediutu, se întrebuintiéza mai multu de catra cei ce suferu de vre-o reutate séu neajunsu.

Aceste dóue datine din urma, de a bé rachiu séu holerca cu *Pelinu* si a se culcá pe *Pelinu*, credu cà au datu nascere mai multoru doine poporale, cari se afla respandite nu numai pintre Romanii din Bucovin'a, ci si pintre cei din Transilvani'a, Ungari'a, Banatu si Romani'a, si a caroru autori de buna séma cà voru fi fostu nisce Románi séu Románce fórté necajiti, asupriti si intristati.

O asemene doina din Bucovin'a si anume din satulu Voitinelu, suna precum urméza :

Nu vîi maica serile
 Se-mi asculti mustrarile,
 Cum me muștra barbatu
 Cu corbaciū selécu.
 Eu-i facu zama de gaina
 Elu totu sare la pricina.
 Eu-i facu zama de puīu
 Elu sare la biciu-in cuiu.
 Deminéti'a candu me scolu
 Si-asīu voiī cá se me spalū
 Catu in cofa, apa nu-i,
 Can'a-i cu pelinu in cuiu,
 Pelinu beu, pelinu manancu
 Pe pelinu sér'a me culcu! ¹⁾

Alta doina din Transilvani'a, care asemenea ne aréta trainulu celu plinu de intristare si amaratiune alu unei neveste, suna ast'felu:

Pelinu beu, pelinu manancu,
 Pe pelinu sér'a me culcu,
 Demineti'a cându me scolu
 Cu pelinu pe ochi me spalū. ²⁾
 (Va urmá.)

S. FL. MARIAN.

CATRA SPERANTIA.

Oh dute dela mene sperantia-amagitória
 De ce cu-a t'ale vorbe, continu me-amagesci?
 Cà-ci vedu-te acum'a, cà esti insielatória
 Si ce promiti odata... tu nu mai implinesci!...

Promisu-mi-ai gradine, frumóse, zimbitorie,
 Cu rituri cristaline, cu arbori inverditi,
 Si suav'a primavéra: balsame rapitorie,
 Ai disu cà-mi va intinde, din câmpii in floriti!...

Promisu-mi-ai placere, averi, glorii, renume,
 Si-a raiului odihna, pe-acestu profanu pamentu,
 Si ti-am crediutu nebululu!... dar' oh insi elatiune!
 A t'ale vorbe góle, sburara cà in ventu...

Gradinile zimbinde, oh iata-le pustie!
 Lipsite de frumsetia, si arbori in floriti;
 Si suav'a primavéra, pe mene nu me-'mbie
 Cu dulcele-i parfumuri, din câmpii in floriti!...

Viéti'a pentru mine e nópte-'ngrozitória...
 Mai trista decâtu iadulu, cu focu-i ardiatoriu,
 Zedarnicu cercu in lume, fiintia iubitória...
 Cà-ci nu gasescu se-aline alu vietiei mele doru!

Cercatu-mi-amu scapare, la-o frageda fiintia,
 Frumósa cà placerea... cu zimbetu angelinu;
 Juratu-i-am iubire, juratu-i-am credintia,
 Dar' ce-mi fū resplatirea?... dorere si suspinu!...

Cà-ci nu trecu o luna, copil'a 'ncantatória
 Copil'a pentru care viéti'a mi-asīu fi datu...
 Se fece hiena cruda... se fece vëndietoria
 Ér' eu ranitu la sufletu... suspinu... neiacetatu.

Oh dute dela mene, sperantia-amagitória!
 De ce cu-a t'ale vorbe continu me-amagesci?
 Cà-ci vedu-te acum'a, ca esti insielatória
 Si ce promiti odata, tu nu mai implinesci!...

FL. SELAGEANU.

¹⁾ Din colecti'a mea.

²⁾ Anastasi'a Leonescu. Doine pop. de lângă Surulu in Transilvani'a publ. in Famili'a an. IX. Pest'a 1873. p. 291.

LE'A séu AMORU si ONÓRE.

— Romanu de Elis'a Modrach. —

(Urmare.)

Dupa acésta convorbire doctorulu fū chiamatu in chili'a morbósei si lordulu Charlewood remasé érase singuru

Elu erá inca june si fora indoiéla cu multa buna-voientiá si onestu. Ori ce fapta dejositória o-a incun- giuratu in tóta viéti'a s'a cu scrupulositate, dincontra inse benele si frumosulu 'lu inaintá din respoteri, ér acum stându aci si meditându 'lu cuprinse unu sem- tiementu caracteristicu, încátu erá aprópe de lesīnu Tener'a si frumós'a lui soția, pre carea o iubia si o adorá cu atât'a frenesia, se aflá in lipsa si periclu, si elu nu poté se-i ajute.

O tacere adēnca, mormentale, domniá in totu giu- rulu casei doctorului Stefanu Letsom. Erá o óra dupa mediulu noptiei, ceriulu erá acoperitu cu unu velu desu vĕntulu siuerá si urlá cumplitu, cá si cum in atmosfer'a de tómnă se-ar' pregatí o furtuna teribila, pamentulu erá acoperitu de róua grósa si rece. In casa domniá acea linisce fiurósa, carea se póte observá in localurile morburiloru periculóse.

Doctorulu a chiamatu numai decâtu pre Hannah Furney, cea mai buna si mai deprinsa ingrigitória de bolnavi din Castledene; acést'a clatiná din capu cu tóta seriositatea vediendu faci'a cea atâtu de palida a bol- navei. — Dupa trecere de una óra, Letsom érase visitá pre noulu seu óspe.

— 'Mi pare reu cà nu-ti potu aduce o veste mai buna, — dise elu. Dómn'a Charlewood nu se afla asia de bene, precumu asiū dorí eu. Doctorulu Evans e re- numitu pentru pracs'a ce are pre acestu terenu, — elu mi-ar' fi fórtē benevenitu; fi-mi-va permisū se tramitu dupa dinsulu?

Espresiunea durerósa, — ce se intipari acum pre faci'a nobilului lordu tradá destulu de evidentu cuge- tele s'ale cele mai adēnci. Acést'a nu remase neobser- vata de ochiulu doctorului, pentru ace'a acest'a 'si pusé cu fragedime mân'a pre umerulu strainului.

— Pentru ace'a nu te teme de nici unu periclu mare, — dise elu, — se ne punemusperanti'a in Domnedieu. Eu folosescu numai precautiunea indatinata, — dér' pen- tru ace'a totu nu diciu cà dóra ar' fi cev'a periclu, — ci diciu numai, cà nu o affu atâtu de bene, precum asiū dorí se o vedu eu in impregiurarile in cari se afla ea.

Trecu inca o óra, — orologiulu din turnulu bese- sericeei de Castledene batú dóue; si doctorulu Evans inca se aflá in grup'a tacuta si ingrigiata ce erá adu- nata la patulu bolnavei. Si densulu a privitu cu ne- spusa compatimire tener'a dar' vescedit'a faci'a a bolna- vei si aplecandu-se preste patu pândi sióptele, ce esiau de pe buzele-i palide.

— Trebue se moriu? — intrebá dins'a.

Elu se încercă a suride și-i insuflă curagiu, înse ingrigitóri'a Furney sciă mai bine, cum sta lucrulu, de ace'a repași, că nu cum'va ochii cei scrutatori ai morbósei se póta patrunde ce'a ce eră intiparitu pre faci'a ei.

Loviră trei óre, cându o vóce limpede și dulce intrerupse pre unu momentu tacerea solemnă ce domniă în chili'a bolnavei.

— Hubert! Unde e Hubert? Eu trebuie se-lu vediu!

-- Chiamă-lu încóce! — duse Evans catra Letsom, dar' nu-i spune nimicu de periclulu amenintatoriu.

Unu minutu dupa ace'a lordulu Charlewood siedea lângă patulu junei s'ale soții.

— Hubert, duse ea cu manile întinse, Hubert, scumpulu meu soțiu, eu me temu. . . Ei nu-mi spunu adevărulu, — asié dara, că eu trebuie se moriu?

Elu se plecă preste asternutul ei spre a o sarutá.

— A murí! iubit'a mea, — o! de siguru nu! Tu vei traí multu spre a-mi fi și mai departe, că și pâna aci, cea mai credintiósa, cea mai scumpa și cea mai iubita soția din lume.

Si elu credea fora neci o dubietate în cuvintele ce tocmai pronunsiase.

Dupa ace'a cadíu dens'a într'unu somnu caracteristicu, în care eră jumetate descépta și jumetate visatoria. — D-n'a Charlewood credea că se afla cu soțulu seu iubitulu lângă unu torente mare, acaruí spume se rostogoliau asié de aprópe de ei, încátu dîns'a se temea că se voru înnece în muntii de spume, ce se formáu. Ea se încleștă érași de soțulu seu și strigá:

— Ajuta-mi Hubert, căci altu-cum me innecu! Uita-te cum navalesce asupr'a mea valulu furiosu!

Doctorulu 'lu rogá se o parasésca. — Elu se duse érași în chili'a de locuitu, unde ardea înca gazulu, precându prin feréstra strabateau deja primele diori ale demanetiei. Chinurile nesigurantie 'lu torturáu și elu se convinse odata mai multu despre desiértatiunea lumei. Elu avea bogatía mare, — tesauri cu miile i stá la dispositiune și totu nu potea cumperá neci ajutoriu neci mantuire pentru ace'a carea eră clenodiulu celu mai pretiosu alu sufletulu seu. Se sentiá cu totulu slabu, — nu-i poté prestá ajutoriu în neci unu modu, eră silitu deci a lasá totu lucrulu în mân'a destinulu.

Dela feréstra mersé la usia și se cutremurá vedindu liniscea solemnă și tacerea prevestitoria de nenorocire. Doriá se se ivésca lumin'a limpede a dílei. De-odata audi unu sunetu, care facú se-i inghiație sangele în anima, care-i colori obrajiu cu o rosiétia intunecata și-i scóse lacrimi în ochi. Eră debilulu strigatu alu unei voci de copil. Apoi audi pasiulu doctorulu Letsom pre trepte și preste unu minutu acest'a statea înaintea lui cu o faciá seriósă și meditatória.

-- Ti s'a nascutu o fetitia — duse elu, — o fetitia mica și frumósă, — înse soția dt'ale se afla în periclu, — vréi se me insociési pâna la dens'a?

Insusi doctorulu, carele eră destulu de dedatu a privi în faciá dorerea și desperatiunea, se spariá de strigatulu de spaima, ce resbi din pieptulu junelui lordu.

II.

Intreruperea caletoriei.

Erau cinci óre. Lucratorii esiau la câmpu, — toti se pusera la lucrulu loru obicinuitu, — ceriulu se limpedise ce totulu, — nóptea cea plină de spaima și tortura a fostu trecut. Angerulu mortiei 'și întinse aripile s'ale preste cas'a doctorulu Letsom și acceptá numai momentulu, în care va se-si înfiga sagét'a s'a veninósă în tenerulu peptu a bolnavei.

În launtru scen'a nu se schimbăse întru nemic'a. Lumin'a lampei deveni pre incetu atátu de fantastica, cătu ingrijitóri'a se senti indemnata a o stinge și a deschide intrare la lumin'a dílei prin tragerea jalușielor.

Radiale sórelui se reflectáu cu óre-care melancolia în frumós'a dar' palit'a faciá a moribundeii.

Lady Charlewood jacea pe patulu de mórte, dar' braçiale sale stringeau înca cu taria fetiti'a ei. Cându a intratu în chilia barbatulu seu, ea privi în susu. Densulu reculegându-si tóte fortiele s'ale delaturá de pre faci'a s'a tóte semnele desperatiunei, ce-i cuprinsese fienti'a întréga.

— Uita-te, Hubert, siopti cu dulce vocea ei debila, acést'a e mic'a nóstra copila.

Elu 'și plecá în josu privirea, înse prin velulu de lacrimi, ce-i acoperiá ochii, nu-si potú vedé copil'a.

— Mic'a nóstra copila, repeti dîns'a, — și ei dicu că eu voi parasí viéti'a pentru a ei, Hubert, adevératu se fia?

Elu se uitá la ambii doctori, apoi privi érași faci'a cea palida, carea portá pre sine trasurile solemne și lugubre ale mortiei.

Ar' fi fostu o crudelitate a o mai amagi si acuma, cându manile ei, cari desmierdáu atátu de dragalasiu frumós'a copilitia, începura deja a se reci la suflarea ghiăciosă a mortiei.

— E adevératu, Hubert? repeti dens'a, pre cându o lumina limpede straluciá din ochii ei frânti.

— Da, iubit'a mea, e adevératu, duse elu cu voce tremuratória.

— Asié dara eu totusi trebuie se moriu și se te parasescu pre tene și pre copil'a mea. Ah! Hubert întru adevéru e asié?

Unu gemetu surdu fú uniculu lui respunsu.

Dar' în anim'a ei nobila înca și acum, în ajunulu mortiei, s'a desceptatu unu sentiementu de compatimire fierbinte, adevératu muierescu.

— Ah! Hubert, iubitulu meu, gângavi dens'a, cându ai poté veni și tu cu mine! Asiu dori se te vediu sarutandu copiliti'a nóstra în braçiale mele.

Elu se plecá și sarutá frumós'a faciá a copilei precându moribund'a 'lu priviá cu atentiune.

— Asié-dara, că tu o vei iubi cu tóta fragedimea iubitulu meu soțiu, chiar' și numai pentru mene și pentru amorulu nemarginitu ce ai nutritu faciá de mene

sî-i vei dá numele, dupa alu meu — *Lea*? Déca va cresce, enaréza-i despre mine, — spune-i câtu de tenera am fostu cându am moritu, — si cum am tienutu-o in braçiale mele. Nu uitá acést'a nici cându!

— Neci cându, díse elu cu blândétia, neci-cându nu-o voiu uitá.

Nefericit'a muiere sarutá cu tandretia façi'a de rosa a micii copile, ér' din ochii ei frânti stralucia intrég'a pasiune a amorului maternu, precum si dorerea amara a despartiei. Ingrigítóri'a a dusu copil'a de acolo.

— Hubert! díse Lady Charlewood cu vóce lina si blânda, lasá-me-vei se moriu in braçiale tale, scumpulu si iubitulu meu?

Apoi 'si radiemá capulu de pieptulu lui si-lu privia cu o cautatura dulce si liniscita, cá si un'a copila dragalasia.

— Eu sum inca atátu de tenera, díse ea cu blândétia, si totusi trebue se moriu si se te parasescu, Hubert. Tu m'ai facutu atátu de fericita, si eu te iubescu din profundulu animei mele.

— O, scump'a si iubit'a mea soçia, gema dinsulu frântu de dorere, cum voiu poté suportá . . . ?

Ea 'lu strinsé incetu cu mânele ei cele albe cá néu'a.

— Vei invetiá a-o suportá, díse dens'a. Sciu bene, cá pierderea mea 'ti va causá mare dorere, inse 'ti remane copil'a si tatalu teu, acesti'a 'ti voru fi consolatori in amaratiunea animei t'ale, cu tóte acestea sciu, cá eu 'ti voiu fi totudéun'a celu mai pretiosu tesauru. Unu sentieméntu deosebitu 'mi cuprinde anim'a, — acusi 'mi pare cá stá in locu, acusi 'mi pare cá érași palpita incetisioru. Radiéma-ti capulu pre alu meu, iubite, — o scumpulu meu.

Elu impleni totu ce doriá ea, si apoi o mângaiá cu cuvente dulci si frumóse, dar' sémíá, cá buzele ei se recescu si inghiaçia din ce in ce mai tare.

In fine observá unu suspínu lungu, greu si adéncu.

Cineva î-i luá capulu frumosu dela pieptulu lui si-lu pusé pre perina, — acum densulu sciá, cá ea e mórtá!

Elu se luptá cu durerea lui nemarginita, — 'si dicea cá trebue se se arete barbatu si ca are detorint'a de a-si conservá viéti'a pentru copil'a-i iubita.

Se incercá se se scóle, dar' póteia 'i denegá serviçiuulu.

Cu unu strigatu, pre carele cei ce l'au auditu nu-lu voru uitá neci-cându, lordulu Charlewood, se rostogóli la pamentu.

(Va urmá.)

ALE MELE.

Ale mele cantecele
Se le iai cá floricele
Ce resaru in primaveri;

Printre holde si valcele
Si pre verfu de magurele
Dup'a iernei inghiatiari.

EMILPA LUNGU.

Apelu

catra onoratulu publicu romanu.

Negur'a universalá, ce acoperia ceriulu poporului romanu din Ungari'a si Balatu, se sparse in anulu 1829 chiaru in partile resaritene ale patriei, si anume in regiunea Crisiului negru, prin un'a stelisióra aprinsa de marele episcopu Samuilu Vulcanu, cu redicarea primului gimnasiu romanescu, in capital'a dominiului seu episcopescu si anume in orasielulu Beiusiu. Spre acestu scopu amentitulu Mecenat zidi edificiulu scólei cu un'a redicatura, si depuse pentru lipsele invetiamentulu 35,000 fl. moneta conventionala. Pre atunci in acestu gimnasiu se instituirá numai patru clase, dar' la 1836, dupa ce mai largi edificiulu scolaru si mai adause catra cele 35,000 inca 40,000 fl. m. c. totu acel'asiu nemeritoriu episcopu esoperá sistemisarea gimnasiului cu dóue clase normali si siese gimnasiali, accentuandu in literale fundationali, ratificate si confirmate de regele Ferdinand V. cá acestu gimnasiu 'lu institue mai alesu pentru romani „prae primis vero in utilitatem et culturam nationis valachicae opis et culturae omnino indigae“ éra pre fruntariulu edificiului inscrise „Educationi juventutis huius provinciae.“

Estu-modu dotatu si sistemisatu stete acestu gimnasiu unicu romanescu in Ungari'a pana la anulu 1851, candu cu sistem'a nóua trebui se se transforme si elu seau in gimnasiu inferioru cu patru, seau in gimnasiu superioru cu optu clase. Atunci, dupa consultari premerse, cousesulu profesoralu sub presidiulu consiliariului scolasticu Iosifu Papp-Szilágyi, in presinti'a si sub auspiciile episcopului Vasiliu Erdélyi, decisé organisarea gimnasiului cu optu clase in sperantia, cá se va poté cásceigá unu modestu ajutoriu din fondulu studialoru, si asia urmá in anulu 1852 deschiderea clasei VII si in 1853 a clasei VIII, candu se concedese si tienerea esamenului de maturitate (bacalaureatu.) Prin pré innalt'a resolutiune dto 18 septembrie 1853 confirmandu-se aredicarea gimnasiului la optu clase, i s'a aplacidatu din fondulu studialoru unu ajutoriu anualu de 3530 fl. m. c. care l'a si primitu regulatu pâna la finea anului 1877, cându inaltulu ministeriu alu culteloru, sub cuventu cá gimnasiulu are fondu suficiente pentru acoperirea lipseloru s'ale, detrase acestu ajutoriu, cu carele a potutu se subsiste pâna acilea.

Din ratiociniile fondului gimnasialu, cari se substernu in totu anulu la inaltulu regimu, este inse evidente, cá capitalulu fondului cu finea anului 1879 a fostu 112,751 fl. 37 cr. v. a., la cari in anulu curente primindu-se din legatulu episcopului Iosifu Papp-Szilágyi sum'a de 9930 fl., de presinte fondulu gimnasiului face unu capitalu de 122,681 fl. 37 cr. v. a., carele cu 6% aduce pre anu unu venitu de 7360 fl. 88 cr., din cari inse detragându-se interesele, ce obvinu dupa unu capitalu de 20,000 fl. cá beneficiu de pâne pentru scolarii miseri in intielesulu fundationaloru, spre acoperirea salarieloru profesoralu, reparatiuniloru si altoru lipse gimnasiali remane numai unu capitalu de 102,681 fl. 37 cr. cu interese anuali de 6160 fl. 88 cr. Acésta suma impartita intre 12 profesori gimnasiali si unu docente normalu si spelele gimnasiali, nu ajungu unui profesorulu nici 500 fl. la anu, adeca nici atát'a câtu are unu cancelistu la tribunalulu!

Ce e dreptu, Illustrissimulu domnu episcopu diecesanu, cá si fericitululu seu antecesore, pentru ameliorarea sortiei corpului didacticu anualminte sucurge cu una suma grationala de 1000 fl., dara nici cu acést'a nu

este asigurată subsistența profesorilor și a gimnasiului, căci în înțelesul noului plan de învățământ avându-se capete fie-care profesorului aprobatu câte 1000 fl. pe anu, numai spre acestu scopu se ceru anualminte 12.000 fl., apoi unde sunt speșele pentru reparațiuni, pentru completarea muzeului fiziculu, a colecțiilor naturale, și a altor medii de învățământ! Din aceste este evidentu, că în împregiurările de față existența acestui institutu nationale a devenitu problematică.

Onoratu publicu romanu! Prin aceste descriendu în liniiaminte principale istoriculu acestui gimnasiu și starea-i materială, trebuie se dăm tributulu adevărului amintindu, că acestu institutu de învățământu a corespunsu pre deplinu scopulu seu, că-cu dela începutulu existenței sale până în timpii de față adunându-se la stăru-i principalminte tinerimea română, aici a avutu ocașiune pre lângă învățarea studiilor prescrise a se cultivă și perfecționă în limbă maternă, care este fundamentulu culturii fra-carui poporu, documentu spre acestă ne este rezultatulu, că din acestu gimnasiu au esitu succesive barbati cari au ocupatu și încă ocupa pozițiuni respectabile în funcțiunile civili și bisericești, și specialminte în societatea română, de unde ni se impune sacră și nedispensabilă dorința, că cu poteri întrunite, se lucrăm la asigurarea existenței acestui unicu gimnasiu superioru nationalu în patriă!

Nu este aci locul se ne încercăm mai departe a documentă și se facem disertațiuni academice despre necesitatea institutelor culturale și despre influența loru ce au asupra ori-cărui poporu, că-cu acestu adevăr a petrunsu de multu animă fra-carui romanu, care dorește înflorirea națiunii sale; chiamarea și scopulu nostru este ca după ce am oglindatu stadiulu, în carele se afla gimnasiulu nostru, din carele de n'ar' poté înaintă, este peritu, se apelăm la caldura animei fratiesci că se sucurgeți cu ajutorie materială pentru asigurarea lui, și acele se benevoiti a le înaintă la adresă d.-lui Demetriu Negreanu comerciantu, cassariulu comitetului instituitu de inteligența română din Beiusiu și giuru spre adunarea colectelor benevole, că estu-modu încăi deca nu ne ierta sôrtea se înfiintăm institute noue culturale, celu puțin se ne implinim dorința morală și natională de a conservă ereditatea ce ne-au lasatu străbunii.

Ofertele marinimose se voru publică în diurnalele române, era onorabilor domni colectori se voru espedă adevăritie de primire și de-a dreptulu.

Beiusiu 14 ianuarie 1881.

Comitetulu incredințiatu de inteligența română din Beiusiu și giuru cu adunarea de oferte benevole pentru gimnasiulu românesc din locu.

Petru Mihutiu m. p. directoru gimnasialu, presiedinte. *Vasilii Papp* m. p. protopresbiteru gr. or. *Augustinu Antal* m. p. protopopu gr. cat. *Vasilii Ignatu* m. p. avocat. *Iosifu Romanu* m. p. avocat. *Demetriu Negreanu* m. p. comerciantu, cassariu. *Ambrosiu Cretiu* avocat. *Paulu Popu* m. p. avocat. *Teodoru Rosiu* m. p. profes. gimnasialu, secretariu.

LUNA DE MIERE.

Titlulu este frumosu, subiectulu pare bogatu înse anevoie de analizatu, că-cu trebuie se descriu momentulu plinu de poezie, cându busele se închidu și vorbesce numai sufletulu.

Asiu potea foarte lesne se recurgu la mijloculu întrebuintiatu de unu mare oratoru român: se-mi împartu articolulu în trei parti. Se începu printr'unu cursu de astronomie populară; se vorbescu despre luna și presupuși sei locuitori, despre serviciile ce aduce pământulu. — Apoi se trecu la cuventulu miere pentru a ve face o conferința asupra albinelor și în modu incidentalu se vorbescu pe urma despre luna de miere.

'Mi place mai bine se ve marturisescu îndată că din copilari mea, de cându cetămu pe Gulliver, Don Quichotte, Tartarin, mi-a rămasu o slăbiciune pentru caletorii, slăbiciune care nu va încetă nici o dată. — Obicinuitu, cându plecăm într'o țară, mai multu său mai puțin departat, mai ales în luna lui Decembrie, me îmbrobodămu dela capu până la petiție. Blana, tartanul, ori ce găsimu luăm cu mine, și nu me urcăm în trenu de cătu cu buzunarele pline de provizii de mâncare.

Într'ună din zilele trecute m'am decisu se facu o caletoria în luna de miere. — Erăm îmbrăcatu în frac, cravata albă, ghete de lacu, mânși mai multu său mai puțin albe. — Acestu costum este totu atât de rigore pentru caletoriile în luna de miere că pentru balurile din lumea mare. Nu se facu excepțiuni decâtu în favoarea caletoriulu de contrabandă care cere biletulu de drumu în modulu urmatoriu:

„Dăna primesce animă și punga mea —“ și carui a și se răspunde adesea: „Dăna, oprește-ti animă, 'mi ajunge punga!“

Eu erăm unu caletoriu seriosu, 'mi cumperasem biletulu dela oficiulu stării civile, și P. Sfintă s'a Parintele Nae conducea trenulu cu care plecăm.

M'am urcatu la nise înălțimi nepomenite. Unu aeronautu si-ar' fi pierdu resuflarea și ar' fi muritu de frig: mie mi-a fostu mereu caldu.

Precum era odinioară foarte anevoia de a trece granița fără pasaportu, este peste potința de a plecă cineva în luna de miere fără o femeie. Prin urmare, nu am plecatu singuru. Era semnalamentele caletoriei care me însoția.

Privire: mai adâncă, mai galesia, mai expresivă de cătu a totoror femeileru;

Gura: mai imbetătoare, mai sensuală decâtu a totoror femeiloru;

Înima: adevărată „mine du Pérou“ deca se mai potu găsi acolo mine altfelu de cătu în proverbu.

Nu vorbesce, — cripesce. — Totu semnalamentulu urmăza în acelasiu felu.

În locu de bani, provizii de mâncare, am luat cu noi pachete pline cu sarutari, și nu ne — amu mai datu ostenela de a înregistră bagajle noastre, că-cu directiunea nu răspunde tocmai de amendou capete, singurile obiecte ce se potu pierde pe drumu.

La plecare, unu controloru întiepatu și tiantiosu că o feta bătrână, controloru alu moralei publice de drumu, supranumitu biletulu jaramintelor. 'Lu esamineză cu bagare de sêma, face totulu spre a-lu găsi falsu, și vré se ne opréscă. I scapăm din mână, răspunzându-i printr'unu hohotu de risu. Unu dulce sarutatulu înlocuesce fluieratululu traditionalu alu locomotivei și era ne plecati. Loculu este încântatoriu; la dreptu

la stâng'a nu vedi decâtu muntii amorului, isvórele suspineloru, riurile sarutariloru, locurile juramintelor. Locuitorii nu se hranescu decâtu cu fagadueli; calcululu fagadueliloru pe minutu este imposibilu de facutu. Casutiile vesele, impodobite, pórtu pe frontispiciu cuventulu „Totu-de-a-un'a.“

„Mi se spune cá unu filosofu poetu care se retácfse in acésta tíera, ar' fi schimbatu intr'o dí acestu cuventu in modulu urmatoriu:

Nu te 'ncrede in amoru
Tóte paserile sboru!
Cuventu grea
Este „mereu“ —
„Nici odata“
Vorba lata!

Arestatu asupr'a faptului, si consideratu cá nihilistu, fú osenditu se fia arsu de víiu prin focurile amorului, marele cáláu alu localitatiei.

Noi doi ne intretieneamu fàrà a díce unu cuventu. Gandurile nóstre urnáu acel'asiu drumu, treceau prin acelea-si fase, acelea-si cugetari, si déca dupa unu tempu óre-care deschideamu gur'a, ne pomeniámu dícfndu impreuna cuvintele „Te iubescu!“ Erámu atátu de fericiti in cátu amu fi doritu se facemu la tóta lumea pomana de fericire.

Convorbirea locuitoriloru acestui locasiu binecuvantatu, ve póte paré ciudata. Ascultati: „Te iubescu draga!“ — Respunsu: unu sarutatu! „Me iubesci?“ — Respunsu: dóue, trei, patru sarutari si asia mai 'nainte. Mai departe, intr'unu coltiu incungiurati de copii loru, doi veterani ai lunei de miere nu se mai sarutáu din buse pentru a se sarutá din ochi.

Din nenorocire, nu se póte drumu fàrà accidentu. Locomotiv'a amorului fusese prea multu incaldita de directiunea imaginatiei.

Amu ajunsu pe neasceptate din colo de lun'a de miere, dupa ce am strabatutu tunelulu dorintieloru implete, si ne-amu lovit cu capulu de muntele discordiei.

Amu cerutu repede unu biletu pentru lun'a de miere. Din nenorocire, nu se liberéza asemenea bilete, pana ce nu-ti schimbi tovarasi'a de drumu, si acum éta-me ér' pe pamentu unde ratacescu singuru cántându doiosu:

„Lune de miel, ô mes amours,
C'on est donc fait, et pour toujours!“ *)

MAX ROMANULU.

O DURERE.

Amoru si sperantia, illusii iubite
In sinulu meu june, adi tóte s'au stinsu,
Cum stingese 'n cripta o trista candela
Si lasa in nópte cadavrulu intinsu.

Cá vierme ce róde o iarba plapênda,
Cá vântulu ce rupe frumosii stejari
Asia adi in mine o négra dorere
Vai, róde si rumpe sperantiele-mi tari.

De ce, Dómne Sante! nu-mi iei si vederea?
Se nu vediu in gîuru-mi pre alti fericiti,
Se nu vediu nici lumea, nici insusi pre mine,
O nópte se-'nchida ai mei ochi paliti!

Cà-ci ce e lumin'a, candu pieptulu gelesce
Si ce e viéti'a cându sufletu-i mortu? —
Pamentulu inghitia si trupulu meu june,
Cà-ci ast'feliu pre lume traí nu mai potu!

JOANU S. PAULU.

*) Luna de miere, o iubit'a mea
Trecut'ai dejá, trecutu pentru totudeaun'a.

Scanteiutie.

Iubirea materna produce santi; ér' amorulu martiri.

*

Femeile se mânie cáte o data, pre barbatii cari le urmarescu, dara pre cei ce se pórtu indiferenti fácia de ele totu deaun'a.

*

Amorulu e unu foiletonu usioru, ér' casatori'a e unu articlu de fondu seriosu — redactorulu dibace le scie potriví pe amendóue.

*

Viéti'a terestra nu póte resplati mai bine pre omulu idealulu, decâtu déca i-i intrupéza idealulu prefacându-lu in consórta a vietiei.

*

Anim'a si mentea intr'unite in amoru asecura fericirea vietiei conjugale.

*

Omulu care apuca a fi predomnit de amoru póte díce mentiei: „remasu bunu!“

*

Nu fi gelosu, cá-ci gelosi'a face cutezatori pre amiciei tei.

*

Multe femei se manie pre barbatii loru pentrucá acesti'a se pórtu cu gelosia fácia de ele, — dara si mai multe se mânie pentru cá se prea incredu in ele barbatii loru, si nu le cugeta destulu de frumóse si gratióse pentru de a fi gelóse de ele.

*

Organismulu femeiei e din pánza de paingenu, ér' anim'a din céra si capulu din feru.

*

Numai celu nepatitu mai crede in amoru.

*

Diumetatea vietiei ne trece facíndu nebunii, ér' ce'alalta silindu-ne de ale repará acelea.

*

Geniulu femeiloru se afla in anim'a loru, pentru ace'a tóte faptele cele mari ale loru purcedu din iubire.

*

Inocenti'a si castitatea femeiloru suntu cele mai sublime si mai sante virtuti pre pamentu.

*

Casatori'a e cea mai alésa festivitate a amorului, — e diu'a cea mai mare a dóue suflete, — confundarea a dóue flacari vestale pe altariulu celei mai curate virtuositati.

*

A iubi cá se fimu iubiti e lucru omenescu; dara a iubi fara sperarea de-a fi iubiti e mai multu decâtu chiar' angerescu.

*

Se díce cá femeile nu-su bune secretare. Nu-i dreptu. Intrebati numai pe unu barbatu casatoritu de treidieci ani: cáte secrete de-ale animei i-au descoperitu soái'a s'a?

*

Femeile judeca pe barbati cu multu mai cu mare crutiare decâtu cum judeca barbatii pe femei. Si acést'a provine din prea rigid'a fire a barbatiloru si semiulu de nobletia si condouantia a femeiloru.

*

Predomnirea femeilor asupra barbatilor lor mai adese-ori provine din slabitiunea barbatilor decât din superioritatea a femeilor. Si acésta o dîcu si sustienu si din motivulu acél'a că convinctiunea mea este cumcă o femeia superiôra nici-cană nu se nisuesce a predomni asupra barbatului seu, ci mai multu a-lu redică si pre elu că se fia egali intru tôte.

Comunicate prin ANNA C. POPU.

POESII POPORALE.

I.

Vecina de-ti pare reu
Ca-ti iubescu fetiorulu teu:
Ingradesce-ti gradin'a —
Totu cu linu si cu pelinu
Noi se nu ne întâlnim;
Numai Sambat'a-n piatiu
Si Domnec'a la dantiu,
Numai Sambat'a odata
Domnec'a dîu'a tóta.

II.

Fă-me Dómne ce mi face,
Fă-me struguru rosii-n viia
Feréstra-n cancelaria,
Se vediu pe badea cum scrie
Cu condei' pe hartie.
Cându scrie
Me mîngaie,
Cand' cetesce
Me topesce!

III.

Pe uliti'a casei mele
Busuiocu si caragele;
Dar' cene le-a semenatu?
— Din clopù badei-a picatu;
Unde-a picatu câte-unu firu
A resaritu trandafiriu,
Unde-a picatu câte-unu botu
A resaritu busuiocu.

IV.

Tramisu-mi-a badea doru
Pe frundia din vii'a loru,
Eu i l'am tramisu acasa
Pe frundia din vii'a nôstra.
Tramisu-mi-a doru din tiêra
Pe trei fire de secara,
Eu napoi i l'am tramesu
Pe trei fire de ovesu.

MARIA C. POPU.

Umor si Satira.

Nevést'a surprinsa. — Pentru de a surprinde pre soçi'a s'a, unu barbatu gasi cu cale a-si rade barb'a imitandu pe unulu din amiciei sei intimi. Mandru de acésta ideia 'si grabi pasii catra casa, unde femeia s'a 'lu primi că nici odata in josulu trepteloru, imbraçiansandu-lu si sarutându-lu de mai multe ori.

— Nu este asia că sum mai placutu fara barba, reluă barbatulu transportatu de bucuria?

— A! Domnedieulu meu, — respunse soçi'a s'a, incependu a ride, — tu esti? . . . ierta că nu te-am cunoscutu!

Tablou! . . .

*

Scurtu si cuprindietoriu. — Cu ocaziunea pertractarei unui procesu la unu tribunalu, — avù locu urmatoriulu dialogu:

Presedintele: — Cum pôte fi unu barbatu atâtu de brutalu, încatu se-si maltrateze soçi'a aruncandu-i unu blidu in capu?

Barbatulu: — D-le presiedinte, cunôsceti d.-vôstra pe femeia mea?

Presedintele: N'am acésta onóre.

Acusatulu: Atunci ve rogu se taceti! . . .

*

Despre femei vorbindu betranulu A. Dumas disé intr'o di:

— Curiôse mai suntu femeile: Ori nu se gândescu la nemicu, ori se gândescu la alt'cev'a.

*

Sciti ce face mai mare placere unei femei?

— Frumseti'a s'a!

— Ba, urttieni'a altei femei.

*

le

Unu pacientu recunoscatoriu. — Unu medicu presentă clientului seu, pe care-lu insanetosiasc din o bóla grea, contulu ce incepea cu aceste cuvinte:

„Pentru medicina conformu contului.

Pentru visite dupa buna vointia etc.“

Clientulu respunse:

— „Prea bine d.-le doctoru. Medicamentele le voiui plati imediatu, încatu pentru visite voiui avé onóre a ve face câtu mai curându contra-visitele mele.“

*

Discursulu unui oratoru. Unu oratoru dete unui amicu alu seu se revedia unu discursu ce avé se rostesc a dou'a di.

Amiculu inapoiindu-i discursulu disé:

— L'am cetitu de trei ori; antâi'a ôra mi s'a parutu bunu, a dôu'a ôra bunisioru, a trei'a ôra reu.

— Atunci e bunu respunse oratorulu, că-ci 'lu voiui rostii numai odata.

*

Unu muschetaru gasconu. — Intr'o di Ludovicu alu XIV. trecîndu in revista pe muschetarii sei, calulu unui gasconu sari atâtu de repede intr'o parte, încatu palari'a muschetarului cadîu josu. Unulu din camaradii sei i-o inapoiă in verfulu spadei s'ale.

— Sandis, strigă gasconulu, asiu fi voiitu mai bucurosu se-mi strapungi corpulu cu sabi'a.

Regele audîndu aceste cuvinte 'lu intrebă de ce vorbesce ast'felu.

— Sire, respunse gasconulu, la chirurgu am creditu, dar' la palariieru n'am.

*

Lectiuni de dansu. Unu domnisoru cu petiôrele strêmbe se presentă la unu profesoare de dansu, rogându-lu: se-i dea lectiuni, de sene se intielege că pentru plata.

— Domnule, i respunse magistrulu, invétia in cursu de trei ani a âmblă dreptu, si apoi revino la mene; atunci te asigură că in dôue luni te voiui invetiă se dansezi că unu cavaleru perfectu.

*

Din diurnalulu de caletoria a unei guvernante. — O tenera guvernanta francesa, care se imbarcăsc la Havre pentru Americ'a, spre a-si câscigă acolo pânea de tôte dilele, avea că tôte sufetele semtitoare, unu diurnalu. Ajungându in Bostonu, reesi prin recomandatiunea capitanului de corabie cu care caletorise, se primésca unu postu insemnatu in famili'a unui omu avutu fabricantu de vase. In scurtu tempu ea deveni fôrte intima cu dômnu'a casei, încatu se parea că intre guvernanta si stapêna nu esista nici unu secretu. — Intr'o séra dômnu'a diurnalulu guvernantei care stă de o parte si ceti urdeschisè matôrele notitie:

— „4 Iunie. De dôua ôre me aflu pe bordulu Amathuziei. Capitanulu mi se recomeda. Unu barbatu teneru placutu. — 5 Iunie: Capitanulu 'mi face curte pe viétia si môrte. Unu omu indrasnetiu. — 6 Iunie: Capitanulu amenintia că se impusca in casu cându voiui continuă de a-lu respinge. Unu nebunu. — 7 Iunie: Capitanulu se jura că me va aruncă in aeru impreuna cu toti pasagerii in casu candu nu-i voiui dá audentia adi. Capitanulu e unu morstru. — 8 Iunie, demaneti'a: Acum câteva ôre am scapatu viéti'a la 300 ômeni.“

Practic'a femeia a americanului puse intr'unu plicu o nota de o suta dolari si o trimise salvatôrei vietiei „pe mare,“ provocandu pe amica-s'a se-si caute unu altu terenu pentru activitatea s'a de instructôre si salvatôre de viétia.

REVISTA.

Apelulu in caus'a gimnasiului romanu sup. din Beiusiu 'lu recomandam deosebitei atentiune a publicului nostru cetitoriu! Lips'a acestui unicu gimnasiu superioru romanu in partile in cari mai multu ni-e amenintata nationalitatea, si neajunsele cu cari are de-a se lupta acel'a: ni impun cu insistenta oblegamentulu de-a contribui din puçinulu nostru la assecurarea venitoriului acestui institutu nationale, care ni-a datu si pâna acum atâti atleti neînfruntati ai romanismului si propagatori neobositi ai progresului. Apellamu dreptu ace'a la sêm'tiulu de nationalitate a toturoru cetitoriloru nostri, că se economiseze baremi si numai intru-o singura di in unu articlu de lucru ori de distractie si se destineze sumaliti'a remasa ast'felu necheltuita spre scopulu assecurarei venitoriului gimnasiului superioru din Beiusiu!

Caritatea femeiloru romane. Inregistramu cu bucuria ca viersulu caritatiei dameiloru romane din Gherla a aflatu resunetu in animele sororiloru romane de pretutindea. Asiê damele romane din diverse tienutari ale Transilvaniei, Bucovinei si Ungariei au si apromisa a concurge cu manufactura de-a d-loru s'ale la arangierea loteriei proiectate, in scopulu infientiarei unui fondu pentru ajutorarea, mai alesu in casu de morbu, a eleviloru lipsiti ai Institutului pedagogicu din Gherla. Si mai de curundu au si sositu la man'a d-siorei manipulante Mari'a C. Popu câtev'a manufacture pre frumose; si anume dela d-r'a Emili'a Salvanu din Mititei una corfa pentru pastra-ea bileteloru de visita, — dela d-r'a Victori'a Sioddea din Mititei una caciulu nationala si dela d-r'a Mari'i Lucreti'a Puscariu din Santejude doue serviette de casa. — Redactiunea acestui diurnal gatesce pre ocaziunea tragerei acestei loterie una „Carte de aur“ care va cuprinde o poesia la adres'a arangiatoreloru acestei lotterii, urmata de numele tuturoru generoseiloru dame romane cari voru contribui in ori ce modu la infientiarea acelei'a, — câror'a apoi li se va si distribui gratis câte unu esemplariu din acesta carte trasa tota in aur.

Balu romanu in Temisior'a. Comunele besericesci Sant'Georgiu si Sant'Ilie din Fabriculu-Temisioarei, arangeza in 5 Martiu st. n. a. c. unu balu in „Fabrikshoff“ a carui venitu curatu este destinatu in favorulu ambeloru scole romane gr. or. din locu. — Magulitorea apreçiare a strainiloru, si viulu interesu ce se manifesteza la romani pentru acestu balu frumosu — precum si zelos'a ingrigire a unui comitetu bravu, condusu de Mgf. Domnu Dr. Paulu Vasiciu ca presiedinte, ne da dreptulu de-a spera o reestre splendida a aceluia, cu atutu mai vertosu că-ci dupa cum ne informeza colaboratori'a si corespondenta nostra d-r'a Emili'a Lungu — s'au luatut tote dispozitiunile pentru de-a face că acestu balu se fia amasantu si cu coloritu nationalu.

Balulu romanu din Aradu arangeatu in 5/17 l. c. — in favorulu fondului „Asociatiune nationale aradane“ — a succesu preste acceptare. Unu numeru forte frumosu si alesu de romani — intre cari si S. s'a d-lu Episcopu Ioanu Metianu — si straini — intre cari si Domnii generali stationati in locu — au participatu la acesta petrecere viala si nationala a Romaniloru Banatiani; si nu credemu se fi regretatu nimenea altu-cev'a decatu că noptea acest'a a fostu pre scurta — că-ci dieu nici n'am luatut sêm'a pâna ce s'au ivitu diorile si ni-au alungatu acasa. Venitul este aprôpe la 600 fl. v. a.

Cestiunea divortului — a desfacerei vinculuiu matrimoniale — s'a pertractatu in Camer'a deputatiloru Franciei in 8 febr. st. n. si s'a respinsu cu 261 contr'a 225 voturi. Cu acesta ocaziune ministrulu de justitia a trasu atentiunea deputatiloru la deplorabil'a stare ce ascépta pre pruncii, a caror'a parenti se despartu; apoi adausê: Franci'a totudeaun'a a investitu cu caracterulu indissolubilitatii viet'i conjugala. La noi nici cându nu s'a potutu popularisâ ide'a despartirei, că-ci despartirea este germenelc coruptiunei.

Neurologia. Ioanu Dale parochu in Remetea (dieces'a Gherlei) a repausatu in 4 februaru st. n. in alu 44-lea anu alu vietiei si 20-lea alu preotiei, dupa-ce in tempulu din urma, pre lãnga dorerile morbului, avu de-a suferi — că respata a sacrificialoru aduse pe altariulu beserice si natiei, pe cari le-a servitu cu celu mai mare zelu — si mân'a apesatori'a a archipastoriului seu. Ceremoniele funebrale s'au indeplinitu prin 14 preoti in frunte cu d-lu Atanasiu Cototiu protopopulu Siomcutei mare — cântându unu coru compusu din 30 cantori si invetiatori sub conducerea dloru

Nicolau Lupanu teologu IV-anitu si Elia Popu invetiatori normale p. dipl. — In urma a rostitu d-lu protopopu o predica despre sublim'a vocatione si demnitare a preotului si d-lu Ioanu Dos'a parochulu Sacalasieniloru despre viet'i plina de activitate a piului defunctu. Ambele predice au storsu lacrimi fierbinti nu numai din ochii veduvei si a celoru doue orfane ale repausatului ci si din ochii intregu poporulu credintiosu si chiar' din ochii strainiloru coalunati, — lacrimi acestea menite a espiã neindreptatirele cari au grabitu mórtea credintiosulu pastoriu a turmei cuventatôre a Domnului. — **Vasilu Chitta** parochu in Prislopu a repausatu in 11 Ianuaru a. c. in alu 66-lea anu alu vietiei si 30-lea alu preotiei — lasându in doliu profundu pre fii si ficele Ioanu, Demetriu, Ludovic'a, Mari'a si Asineft'a, pe frati Ioanu si Demetriu preoti si sororic Mari'a si Eudochi'a si pre mai multi nepoti si nepôte. Inmormentarea s'a facutu in 14 Ianuaru la 2 ôre dupa amêdi cu una ceremonia rara. Servitiulu funebralu, sub conducerea Dliu protopopu onor. Michailu Fagarasiu, 'lu indeplinira 11 preoti parte din protopopiatulu Bethleanului, parte din Vicariatulu Rodnei. D-lu M. Fagarasiu tienu si una cuventare funebrale petrundiorea — ce storse lacrimi fierbinti din ochii ascultatoriloru. — **Teodoru Fortisiu** parochu in Peceiu a repausatu in 28 ianuaru in alu 69-lea anu alu vietiei si 45-lea alu preotiei.

Fia le repausulu linu si memoria eternu-beneaventata!

Gacitura de siacu.

De Valeri'a M. Popu.

ri-	Me	se			ti	si-	fa-
ci		ci-			du		fru-
ca,	flo-	fa-	te	pu	mo-	gia-	ca
		bes-	M.	Can-	Cu		
		va	Co-	iu-	Po-		
sva-	ti-	ca,	cu,	V.	pri-	mul-	ru
ri-		pi-			do-		ves-
la	Tu-	ne-			cu!	o	tu

Se pôte deslegã dupa saritur'a calului. — Terminulu deslegarei e 1/13 martiu. — Intregacitori se voru sortiã carti si icôn e frumose si alte obiecte pretiose.

Deslegarea Gaciturei de siacu din nrulu I.

Se vedu fericita miser'a mea ginte
A fostu in vietia rug'a mea ferbinte,
Se vedu renascuta vechi'a ei marire
A fostu in vietia unica-mi dorire;
Si 'n locu de respata ea m'a prigonitu
In necesuri grele viet'i mi-am plinitu.
Dara amutiesce limba blastemata,
Gintea, bieta ginte nu e vinovata.

Poesia de I. Popfiu.

Bene o au deslegatu: Dómnele si Domnisiorele Elen'a Morariu, Mari'a Cosm'a, Ann'a Cuteanu, Emili'a Onciu n. Ciavoschi, Amali'a Popoviciu n. Muresianu, Mari'a C. Popu, Matild'a Juhász, Id'a Mladinu, Elis'a Popu; si domnii Gregoriu Pletosu, Emilianu Mandascheschi, Ioanu Ferlieviciu, Ioanu Bogdanu, Ioanu Dudulescu, Mateiu Popu, Ioanu Costinu, Ioanu Brind'a, Constantinu Darabanu, Gregoriu Popescu.

Premiale escrise le-au câscigatu d-n'a Amali'a Popoviciu n. Muresianu si d-lu Gregoriu Popescu.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundetoriu: **Nicolae F. Negrutiu.**

Gherla, Imprimari'a „Georgiu Lazaru.“ 1881.